OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
Hallitusneuvos Anne Hallavainio

4.2.2026

Lakivaliokunnalle

Asia: O 58/2025 vp

Selvitys Tuomioistuinviraston perustamista koskevan uudistuksen toimivuudesta ja vaikutuksista
https://www.eduskunta.fi/pdf/O+58/2025

Tuomioistuinvirasto aloitti toimintansa 1.1.2020. Tuomioistuinviraston perustamisen tavoitteena oli järjestää tuomioistuinten keskushallinto tavalla, joka korostaa tuomioistuinten riippumattomuutta sekä edistää tuomioistuinten hallintotehtävien tehokasta ja tuloksellista hoitamista. Eduskunnan edellyttämän mukaisesti oikeusministeriö on eri tavoin seurannut ja arvioinut viraston perustamisen vaikutuksia.

- Vuosi 2026 on Tuomioistuinviraston seitsemäs toimintavuosi. Oikeusministeriö katsoo, että ministeriön ja keskusviraston suhde on vakiintunut ja toimiva. Myös tehtävien jako on ainakin tässä vaiheessa tarkoituksenmukainen. Oikeusministeriön ja viraston välisen vuoropuhelun aktiivisuudesta tulee huolehtia ja kehittää sitä soveltuvin tavoin.

- Viraston perustaminen on vahvistanut tuomioistuinten riippumattomuutta. Tuomioistuinten ja yleisemmin oikeuslaitoksen riippumattomuus on syytä varmistaa myös tulevaisuudessa. Oikeusministeriö on 1.2.2023 asettanut Oikeusvaltion takeet ja oikeuslaitoksen kehittäminen -työryhmän, jonka yhtenä tehtävänä on arvioida oikeuslaitoksen vahvan riippumattomuuden näkökulmasta tarpeelliset perustuslain ja muun lainsäädännön muutostarpeet sekä tehdä ehdotukset tämän toteuttavista lainsäädäntöhankkeista.

- Virasto on toiminnallaan vahvistanut oikeusturvan saatavuutta muun muassa kehittämällä tuomioistuinten resurssienjaon perusteena käytettäviä mittareita ja osallistumalla hankkeisiin, joilla pyritään edistämään pätevien hakijoiden rekrytoitumista tuomioistuinlaitoksen palvelukseen.

- Tuomioistuinviraston toimintaan kohdistuu suuria odotuksia. Viraston rajallisten resurssien ja toimintaan kohdistuvien odotusten lähentämiseksi on tärkeää, että virasto parhaalla mahdollisella tavalla

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

täyttää lakisääteisen tehtävänsä huolehtia tuomioistuinten hallinnon tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä. Tiedolla johtaminen ja hyvä yhteistyö muiden oikeudenhoidon toimijoiden kanssa ovat osa tätä.